Cevap Anahtarı ve Puanlama Yönergesi

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ 2. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI · Sınav 4 (Orta düzey) · Konu-soru dağılım tablosu: Senaryo 4

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
1a	**SB.6.3.4** XI-XIII. yüzyıllar arasında meydana gelen siyasi faaliyetler ve askerî mücadelelerin Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşmasına etkisini özetleyebilme	Devlet Moğol egemenliğine girmiş, zayıflamıştır.	Moğol egemenliğine girme / zayıflama **(5 p)** **Toplam: 5 p**
1b		Moğollardan kaçan Türkmenler Anadolu'ya göç etmiş, böylece Anadolu'daki Türk nüfusu artmış ve Türkleşme hızlanmıştır.	Türkmen göçünü belirtme **(3 p)** Türk nüfusunun artmasıyla ilişkilendirme **(4 p)** **Toplam: 7 p**
2a	**SB.6.3.4** XI-XIII. yüzyıllar arasında meydana gelen siyasi faaliyetler ve askerî mücadelelerin Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşmasına etkisini özetleyebilme	Malazgirt Savaşı (1071) → Türkiye Selçuklu Devleti'nin kuruluşu (1075) → Miryokefalon Savaşı (1176) → Kösedağ Savaşı (1243)	Doğru sıralama **(4 p)** **Toplam: 4 p**
2b		Malazgirt Zaferi Anadolu'nun kapılarını Türklere açmış, Türkleşme sürecini başlatmıştır. Miryokefalon Zaferi ise Bizans'ın Türkleri Anadolu'dan çıkarma umudunu bitirmiş, Anadolu'nun Türk yurdu olduğunu kesinleştirmiştir.	Malazgirt'in sonucu **(4 p)** Miryokefalon'un sonucu **(4 p)** **Toplam: 8 p**
3	**SB.6.4.1** Yönetimin karar alma sürecini etkileyen unsurları çözümleyebilme	Unsurlar: öğrencilerin istekleri (öğrenci meclisi), velilerin görüşü (okul aile birliği), Bakanlığın kuralları (yasal düzenlemeler). Öğrenciler istese bile yönetim kurallara uymak zorundadır; kurallar sağlıklı beslenme nedeniyle gazlı içeceklerin satışına izin vermediği için bu ürünler listeye alınmamıştır.	Unsurları belirleme **(6 p)** Kuralların istekten önce geldiğini açıklama **(6 p)** **Toplam: 12 p**
4	**SB.6.4.1** Yönetimin karar alma sürecini etkileyen unsurları çözümleyebilme	Toplantı sayesinde halkın ihtiyaçları ve öncelikleri öğrenilmiş, karar halkın katılımıyla alınmıştır; bu nedenle karar daha kolay benimsenir. Bütçe yalnızca bir işe yettiği için muhtar öncelik sıralaması yapmak zorunda kalmıştır. Böylece hem halkın görüşüne hem de kaynaklara uygun gerçekçi bir karar alınmıştır.	Halkın katılımının etkisi **(6 p)** Bütçenin (kaynağın) etkisi **(6 p)** **Toplam: 12 p**

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
5a	**SB.6.4.2** Toplumsal düzenin sürdürülmesinde temel hak ve sorumlulukların önemini yorumlayabilme	Eğitim hakkı	Eğitim hakkı **(5 p)** **Toplam: 5 p**
5b		Öğretmen ve okul yönetimi, çocuğun hakkının korunması için sorumluluk alarak durumu bildirmiş ve çözmüştür. Herkes böyle sorumluluk aldığında çocukların hakları korunur ve toplumsal düzen sağlanır.	Sorumluluk alındığını belirtme **(4 p)** Hakların korunmasıyla ilişkilendirme **(4 p)** **Toplam: 8 p**
6a	**SB.6.4.2** Toplumsal düzenin sürdürülmesinde temel hak ve sorumlulukların önemini yorumlayabilme	Çevreyi koruma sorumluluğu	Çevreyi koruma **(5 p)** **Toplam: 5 p**
6b		Çöpler çevreyi kirletir, söndürülmeyen ateş orman yangınına yol açabilir. Bu durumda doğa zarar görür; insanların temiz ve sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı, hatta can güvenliği tehlikeye girer.	Çevreye verilen zarar **(4 p)** Sağlıklı çevrede yaşama hakkıyla ilişkilendirme **(4 p)** **Toplam: 8 p**
7a	**SB.6.4.2** Toplumsal düzenin sürdürülmesinde temel hak ve sorumlulukların önemini yorumlayabilme	Oy kullanmak, vatandaşın yöneticilerini seçme hakkıdır. Aynı zamanda ülkenin ve çevresinin geleceğiyle ilgili kararlara katılma sorumluluğudur.	Hak yönü **(3 p)** Sorumluluk yönü **(4 p)** **Toplam: 7 p**
7b		Bu düşünce yanlıştır. Seçim sonuçları tek tek verilen oyların toplamıyla belirlenir; herkes böyle düşünürse az sayıda kişi herkes adına karar verir. Oy kullanmayan, kendi görüşünü yönetime yansıtma fırsatını kaçırır.	Düşüncenin yanlış olduğunu belirtme **(2 p)** Her oyun önemini gerekçelendirme **(4 p)** **Toplam: 6 p**
8a	**SB.6.4.3** Vatandaşlık haklarının kullanımında dijitalleşme ve teknolojik gelişmelerin etkilerini sorgulayabilme	Zeynep izinleri okumadan kabul ettiği için kişisel bilgileri (fotoğraf, rehber, konum) uygulamayla paylaşılmış, bu bilgiler başkalarının eline geçmiş olabilir.	İzinleri okumadan kabul etme **(3 p)** Kişisel verilerin paylaşılması **(3 p)** **Toplam: 6 p**
8b		Örnek: Uygulamaların istediği izinler okunmalı, gereksiz izinler verilmemeli; kişisel bilgiler ve konum herkese açık paylaşılmamalı; güçlü şifreler kullanılmalı; tanınmayan kişilerden gelen mesajlara cevap verilmemeli.	Birinci öneri **(3 p)** İkinci öneri **(4 p)** **Toplam: 7 p**

Açık uçlu sorularda farklı ama doğru gerekçelere de puan verilir. Kısmi puan ölçütleri öğretmenin değerlendirmesine yol gösterir.